

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/103/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614207671
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7614207671.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. E. XX proti žalovanému: F. D., nar. X.X.XXXX, bytom C. D. E. XX, zastúpenému G. H. I., nar. X.X.XXXX, bytom v J., A. XXXX/XX, v konaní o uloženie povinnosti žalovanému odstrániť zásahy do nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 21.3.2024 č.k. 16C/34/2014-372 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okrem výroku V., ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá.

Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) svojím v poradí druhým rozsudkom rozhodol tak:

I. Z r i a ě u j e sa na parcele registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape pod parcelným číslom 293/2, Druh pozemku: Záhrada o výmere 6 m2, nachádzajúcej sa v katastrálnom území: D., Obec: Studenec, Okres: Levoča zapísanej na Liste vlastníctva č. X vedenom na katastrálnom odbore, Okresného úradu Levoča vecné bremeno in rem spočívajúce v povinnosti vlastníka tohto pozemku strpieť stavbu a užívanie kovového stípa vstupnej brány v prospech žalovaného a každého ďalšieho vlastníka alebo spoluvlastníka tohto kovového stípa vstupnej brány v rozsahu vymedzenom lomovými bodmi číslo 7,8,9,10 v Detaile „C“ Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257 zo dňa 12.07.2023 vypracovaného Ing. Ladislavom Tichým, znalcom z Odboru: Geodézia a kartografia, Odvetvie: Geodézia a úradne overeného Okresným úradom Levoča, katastrálnym odborom dňa 11.08.2023 pod číslom: B./23, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou tohto rozsudku.

II. Z r i a ě u j e sa na parcele registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape pod parcelným číslom 294/3, Druh pozemku: Záhrada o výmere 2 m2, nachádzajúcej sa v katastrálnom území: D., Obec: Studenec, Okres: Levoča zapísanej na Liste vlastníctva č. X vedenom na katastrálnom odbore, Okresného úradu Levoča vecné bremeno in rem spočívajúce v povinnosti vlastníka tohto pozemku strpieť stavbu a užívanie kamenného múru v prospech žalovaného a každého ďalšieho vlastníka alebo spoluvlastníka tohto kamenného múru v rozsahu vymedzenom lomovými bodmi číslo 2-452,5,6,172-3 dielom 2 o výmere 1 m2 v Detaile „B“ Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257 zo dňa 12.07.2023 vypracovaného Ing. Ladislavom Tichým, znalcom z Odboru: Geodézia a kartografia, Odvetvie: Geodézia a úradne overeného Okresným úradom Levoča, katastrálnym odborom dňa 11.08.2023 pod číslom: B./23, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou tohto rozsudku.

III. Z r i a ě u j e sa na parcele registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape pod parcelným číslom 294/2, Druh pozemku: Záhrada o výmere 14 m2, nachádzajúcej sa v katastrálnom území: D., Obec: Studenec, Okres: Levoča zapísanej na Liste vlastníctva č. X vedenom na katastrálnom odbore, Okresného úradu

Levoča vecné bremeno in rem spočívajúce v povinnosti vlastníka tohto pozemku strpieť stavbu a užívanie priečných oplotení v prospech žalovaného a každého ďalšieho vlastníka alebo spoluvlastníka týchto priečných oplotení v rozsahu vymedzenom lomovými bodmi číslo 1-4 a 2-3 dielom 1 v Detaile „A“ Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257 zo dňa 12.07.2023 vypracovaného Ing. Ladislavom Tichým, znalcom z Odboru: Geodézia a kartografia, Odvetvie: Geodézia a úradne overeného Okresným úradom Levoča, katastrálnym odborom dňa 11.08.2023 pod číslom: B./23, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou tohto rozsudku.

IV. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi jednorazovú náhradu za zriadené vecne bremeno vo výške 155,00 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Zamietol žalobu v prevyšujúcej časti.

VI. Rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

VII. Slovenskej republike nepriznal nárok na náhradu trov konania spočívajúci v trovách štátu.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca pôvodne voči žalovanému v konaní vedenom pod sp.zn. 14C/104/2007 uplatnil viacero nárokov v súvislosti s ochranou vlastníckeho práva vo vzťahu ku parcelám č. 293/2, č. 293/3, č. 294/2 a č. 294/3 nachádzajúcim sa v kat. území obce Studenec, zapísaným na LV č. X. Z odôvodnenia vyššie spomínaného rozsudku vyplynulo, že v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/104/2007 súd prvej inštancie právoplatne rozhodol o časti nároku žalobcu, ktorým sa domáhal určenia hranice medzi parcelami nachádzajúcimi sa v k.ú. A. Studenec, zapísanými na LV č. X, a to parc. č. 298, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria o výmere 94 m², parc. č. 299, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 342 m² a parc. č. 300 - druh pozemku - záhrada o výmere 1147 m², ktoré sú vo vlastníctve žalovaného tak, že táto prechádza bodmi 1, 2, 3, 662 a 663 podľa graf. prílohy v č. 4 znal. posudku č. 20/2009 zo dňa 24.9.2009 znalca z odboru geodézie a kartografie Ing. Ladislava Tichého, Kolárova 6, Spišská Nová Ves. Rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť dňom 3.7.2010. Súd prvej inštancie určovacím výrokom tak poskytol ochranu žalobcovi vo vzťahu k predmetným parcelám, keď mal za to, že v rámci vykonávania obnovy katastrálneho operátu došlo k posunutiu hranice medzi parcelami č. 298, 299 a 300, zapísanými na LV č. X, k.ú. D., ktoré vlastnícky patria žalobcovi na jednej strane a parcelami č. 293 a 294, zapísanými na LV č. X, k.ú. D., ktoré vlastnícky patria žalovanému. Dôvodom posunu hraníc pozemkov na terajší stav bolo podľa záverov znaleckého posudku č. 20/2009 zo dňa 7.12.2009 znalca Ing. Ladislava Tichého to, že žalobca nesprávne previedol oplotenie, ktoré bolo následne zamerané ako majetkoprávna hranica. Novovytvorené parcely č. 294/2, 294/3, 293/2 a 293/3 predstavujú tú časť pozemkov, ktoré by inak tvorili súčasť parciel č. 298, 299, 300, vlastnícky patriacich žalobcovi, pokiaľ by k posunu hraníc pozemkov nebolo bývalo došlo. Súd mal za to, že žaloba o určenie vlastníckeho práva je z týchto dôvodov opodstatnená, preto jej vyhovel. Rozsudkom zo dňa 3.3.2014 č.k. 16C/47/2010-103 rozhodol súd tak, že určil, že žalobca je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností – uvedených parciel. Týmto rozsudkom súd zároveň vylúčil konanie o negatívnej žalobe, ktorou sa žalobca vo vzťahu k žalovanému domáhal zdržania sa zásahov do vlastníckeho práva k týmto pozemkom na samostatné konanie, ktoré sa ďalej viedlo pod sp.zn. 16C/34/2014.

3. O negatívnej žalobe, ktorou sa žalobca domáhal vo vzťahu k žalovanému odstránenia stavieb, bližšie žalobcom špecifikovaných, a ktoré na pozemku vlastnícky mu patriacom postavil žalovaný, resp. jeho právny predchodca rozhodol súd napadnutým rozsudkom.

4. Po zrušení prvého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe žalobcu vyhovené, berúc do úvahy právny názor Krajského súdu v Košiciach v uznesení sp.zn. 9Co/246/2020 zo dňa 29.11.2021 súd prvej inštancie doplnil dokazovanie v potrebnom rozsahu a po právnom posúdení veci v zmysle § 118 ods. 1, 2, § 119 ods. 1, 2, § 126 ods. 1, § 135c ods. 1 až 3, § 3 ods. 1, § 853 ods. 1 a § 854 Občianskeho zákonníka v platnom znení, § 25, § 125, § 126 ods. 1, 2, § 155, § 156, § 157, § 158, § 159, § 160, § 165 zák. č. 141/1950 Zb. rozhodol vo veci samej tak, ako vyplýva z výroku I. až III. napadnutého rozsudku, a teda zriadil na predmetných parcelách vecné bremeno in rem a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi jednorazovú náhradu za zriadené vecné bremená vo výške 155,00 eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

5. Na zdôvodnenie rozhodnutia uviedol, že v prvom rade sa vysporiadal s otázkou, aký charakter majú prípadné do pozemku žalobcu zo strany žalovaného zasahujúce objekty, t.j. či ide o stavby, teda veci v občianskoprávnom zmysle slova, alebo o určitý spôsob stvárnenia, či spracovania zemského povrchu. Riešenie tejto otázky je zásadné pre následnú aplikáciu príslušnej právnej normy na daný spor, t.j. či

je namieste aplikovať ust. § 126 Občianskeho zákonníka alebo ide o prípad zásahov neoprávnenou stavbou, na ktorú sa vzťahujú ust. § 135c Občianskeho zákonníka.

6. Podľa obsahu vykonaného doplneného dokazovania v prípade pozemku žalobcu - parcely č. 293/2 je tento zásah zrealizovaný kovovým stĺpom vstupnej brány, kedy podľa Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257 je predmetný kovový stĺpik v uvedenom geometrickom pláne vedený o rozmeroch 0,1m x 0,1m = 0,01 m² a v Detaile „C“ uvedeného geometrického plánu je očíslovaný podrobnými bodmi číslo 7,8,9,10. Z výsluchu svedkov je zrejmé, že uvedený stĺpik je zabetónovaný v zemi, pričom skutočnosť existencie takejto jeho betonáže a tým aj existencie základu pre tento stĺpik potvrdzuje aj znalecky posudok č. 3/2023 znalkyne F. C. D., podľa ktorého realizácia posunu takéhoto stĺpika je možná len jeho demontážou, vybúraním dlažby v časti stĺpa pôvodného aj nového a vyhlbením jamy na základ nového stĺpa. V žalobe pritom nebola formulovaná požiadavka na odstránenie spevnenej plochy pozostávajúcej z dlažby.

7. V prípade pozemku žalobcu - parcely číslo 294/3 je tento zásah realizovaný kamenným múrom pričom z obsahu Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257 vyplynulo, že predmetný zásah uvedeného múru je vymedzený na tomto geometrickom pláne lomovými bodmi č. 2-452,5,6,172-3 dielom 2 o výmere 1 m². Šetrením vykonaným znalkyňou F. C. D. bolo preukázané, že uvedený kamenný múr má kamenný základ do hĺbky 700 mm, čo bolo zaznamenané aj v jej znaleckom posudku č. 3/2023.

8. V prípade pozemkov žalobcu - parcel číslo 294/2 a číslo 300 ide o zásah dvoma priečnymi plotmi s ich betónovými stĺpikmi, kedy tieto stĺpiky podľa výpovede žalobcu majú betónové základy v zemi do hĺbky 50 centimetrov, pričom existenciu základu stĺpikov u každého z týchto priečných oplotení potvrdzuje aj Znalecký posudok č. 3/2023 znalkyne F. C. D., podľa ktorého realizácia posunu každého z týchto priečných oplotení si vyžaduje zabetónovanie nového stĺpika.

9. Posledným žalobcom tvrdným typom zásahu je navýšenie pozemkov, ktoré podľa ním doplňujúcej výpovede malo byť realizované cca v 70. rokoch minulého storočia, a to násypom z búrania pôvodného domu a mal ho vykonať ešte otec žalovaného, pričom podľa šetrení vykonaného znalkyňou F. C. D. (vychádzajúc z obsahu jej Znaleckého posudku č. 3/2023) žiadne zásahy navýšenia pozemku ako sú násypy zeminy alebo iného materiálu neboli zrealizované minimálne od doby po bezprostrednej realizácii rodinného domu žalovaného, o čom svedčia napr. použité materiály na vstupné koľaje pre autá, ktoré sú skoršieho data cca 80-te roky, výška osadenia vstupného chodníka do RD žalovaného a taktiež porovnaním s fotodokumentom (príloha č. 4) dodaným na obhliadke. Samotný žalovaný vykonanie navýšenia pozemkov jeho osobou popiera.

10. Vychádzajúc z ust. § 119 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a berúc do úvahy aktuálnu judikatúru najvyšších súdnych autorít súd prvej inštancie uzavrel, že pokiaľ ide o kovový stĺp na parc. č. 293/2, na ktorom je zavesená vstupná brána žalovaného, ide o stavbu v zmysle § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Niet totiž pochyb o tom, že kovový stĺpik má preukázateľne betónový základ, s ktorým je brána pevne spojená so zemským povrchom, pričom celá konštrukcia vstupnej brány plní účel oplotenia oddeľujúceho pozemok žalovaného od verejného priestranstva, teda bránu je možné vnímať aj ako plot. Naproti tomu spevnená plocha – kamenná dlažba nachádzajúca sa na tejto parcele vecou, teda stavbou nie je.

11. Pokiaľ ide o dva priečne ploty, ktoré zasahujú do parcely číslo 294/2, resp. až na hranicu parcel číslo 294/2 a číslo 300 svojimi betónovými stĺpikmi, tieto majú betónové základy v zemi siahajúce až do hĺbky 50 centimetrov. Súd preto aj tieto dve priečne oplotenia skrz tieto betónové základy ako aj ich charakter ako plota naďalej považoval za stavbu v občianskoprávnom zmysle.

12. V prípade kamenného múru, ktorého zásah do pozemku žalobcu - parcely číslo 294/3 je vymedzený Geometrickým plánom číslo 16C/34/2014-257 prostredníctvom lomových bodov č. 2-452,5,6,172-3 dielom 2 o výmere 1 m², z dodatočného doplneného dokazovania vyplynulo, že tento múr takisto disponuje kamenným základom do hĺbky 700 mm. Z výpovede strán sporu nie je zrejmé, že by bol pôvodne súčasťou nejakej inej stavby.

13. Predmetný múr v tomto spore bol postavený ešte právnym predchodcom žalovaného, kedy podľa samotného žalovaného ho staval ešte jeho starý otec, podľa žalobcu už otec žalovaného. Tak či onak

samotný žalobca uvádzal, že k jeho výstavbe došlo ešte niekedy v r. 1957, teda pred účinnosťou súčasného Občianskeho zákonníka. Uvedený múr má základ, a teda nie je postavený na zemi. V konaní nebolo preukázané, že by uvedený múr bol v minulosti súčasťou nejakej inej stavby, a navyše ako celok slúži nie len na oddelenie parciel strán sporu v zasahujúcej časti, ale aj zároveň na oddelenie vnútorného pozemkového priestoru samotného žalovaného v jeho dvornej časti na časť hospodársku a nehospodársku, inými slovami slúži ako plot. Vzhľadom na uvedené tak súd ustálil, že aj tento kamenný múr je stavbou v zmysle občianskoprávnej úpravy, a teda ide o vec (nehnutelnosť) podľa § 119 Občianskeho zákonníka.

14. Naopak za určitý spôsob spracovania zemského povrchu v každom prípade je potrebné považovať akékoľvek navýšenie terénu, ktoré predstavuje prípadne aj výsledok určitej stavebnej činnosti, a teda takéto navýšenie nepredstavuje samo o sebe vec v zmysle § 119 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

15. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa touto žalobou vo vzťahu k žalovanému domáha uloženia povinnosti odstrániť ním popísané výsledky stavebných činností zo svojich parciel. Jedným z druhov žalôb na ochranu vlastníckeho práva v zmysle § 126 Občianskeho zákonníka je aj tzv. negatívna žaloba. Ust. § 135c Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka špeciálnym ustanovením. Aplikuje sa vždy, ak na cudzom pozemku je postavená stavba, ktorá má trvalý charakter (ide o nehnuteľnosť podľa § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Ak by nešlo o takú stavbu, možno sa proti rušivým zásahom brániť vypratávacou žalobou v zmysle § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V zmysle ust. § 135c Občianskeho zákonníka rozlišujeme rôzne druhy vlastníckych žalôb. Predovšetkým ide o negatívnu žalobu, ktorou sa sleduje odstránenie stavby (zriadenie stavby na cudzom pozemku, ktoré je tiež rušením vlastníckeho práva). Môže ísť aj o žalobu o prikázanie stavby, v takom prípade ide o žalobu, ktorá má konštitutívny charakter, pretože na jej základe sa rozhoduje o vlastníckom práve žalobcu. Poznáme aj žalobu vyžadujúcu voči vlastníkovi pozemku zriadenie vecného bremena za náhradu. Právnym základnom negatívnej žalobe (či už podľa § 126 alebo § 135c Občianskeho zákonníka) je vlastnícke právo žalobcu k pozemku dotknutému rušebným zásahom, ktoré musí žalobca preukázať.

16. V danom prípade podľa súdu žalobca preukázal, že všetky nehnuteľnosti – pozemky (parc. č. 293/2, 293/3, 294/2, 294/3 a č. 300) sú vo výlučnom vlastníctve žalobcu.

17. V danom prípade žalobca tiež konkretizoval, v čom spočíva určitý hroziaci alebo už uskutočnený rušebný čin alebo rušebná činnosť zo strany žalovaného. V danom prípade takýto zásah spočíval v prevedenej stavebnej činnosti, ktorú žalobca náležite popísal.

18. Žalobca tiež podľa názoru súdu preukázal, že v súvislosti s realizáciou zásahu zo strany žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu. Je síce pravdou, že medzi stranami sporu vzhľadom na posun hraničnej čiary nastala spornosť ohľadom vlastníctva časti predmetných parciel, avšak táto spornosť bola odstránená rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 3.3.2014 sp.zn. 16C/47/2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.4.2014, a ktorým bolo deklarované výlučné vlastníctvo žalobcu k týmto parcelám.

19. Pokiaľ ide o kovový stĺp vstupnej brány samotná skutočnosť, že žalobca vedel o nesprávnom umiestnení kovového stĺpa vstupnej brány a proti takémuto umiestneniu nezakročil ešte neznamená, že stĺp bol postavený v súlade s občianskoprávnymi predpismi. Súd prvej inštancie preto konštatoval, že kovový stĺp vstupnej brány je potrebné považovať za neoprávnenú stavbu. Rovnako, pokiaľ ide o dve priečne oplotenia, ktoré zasahujú do parciel č. 294/2 a č. 300 vo vlastníctve žalobcu, pre ich posúdenie ako neoprávnených nie je rozhodujúce, či ich žalovaný ako stavebník realizoval v dobrej či zlej viere, ale je potrebné vzhľadom na ich súčasný zásah do pozemku žalobcu považovať ich za neoprávnené. V prípade kamenného múra bolo dokazovaním zistené, že jeho výstavba mala prebehnúť v roku 1957 (podľa výpovede žalobcu) a mal ju realizovať právny predchodca žalovaného. Realizovať stavbu na cudzom pozemku bola po roku 1950 oprávnená len „socialistická organizácia“ (§ 158 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb.). Iné subjekty boli tak oprávnené urobiť len na základe práva stavby, ktoré malo charakter vecného bremena zaťažujúceho dotknutý pozemok (§ 159 až 165 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb.). Vychádzajúc z ust. § 854 Občianskeho zákonníka bolo potrebné vzťah vzniknutý stavbou na cudzom pozemku posudzovať podľa vtedy platného predpisu, t.j. zák. č. 141/1950 Zb. Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z ust. § 25 a § 155 cit. Občianskeho zákonníka v prípade

stavby na cudzom pozemku sa právny vzťah medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby riadil v závislosti od toho, či stavebník mal na stavbu potrebné občianskoprávne oprávnenie alebo nie. Postavením trvalej stavby na cudzom pozemku bez práva stavby nemohlo vzniknúť oddelené vlastníctvo k stavbe a pozemku. Pretože na cudzom pozemku bola zriadená trvalá stavba bez toho, aby k tomu mal stavebník zákonom požadované oprávnenie, z občianskoprávneho hľadiska ide o neoprávnenú stavbu. V konaní bolo preukázané, že kamenný múr oddeľuje dvor žalovaného od hospodárskej časti na pozemku žalovaného, a to po dĺžke zhruba 5 m s tým, že v poslednej časti v dĺžke 1,5 m v tvare L sa napája na hospodársku budovu žalobcu. Je preto zrejmé, že podstatná časť uvedeného kamenného plotu bola právnym predchodcom žalovaného postavená na jeho pozemku (terajšia parc. č. 294/1 vo vlastníctve žalovaného) a uvedený múr len nepatrnou časťou presiahol do terajšej parcely č. 294/3 vo vlastníctve žalobcu. V súlade s § 125 a § 126 ods. 2 zák. č. 141/1950 Zb. Občianskeho zákonníka tak právny predchodca žalovaného a v nadväznosti na to samotný žalovaný nadobudol uvedený kamenný múr celý (teda vrátane časti zasahujúcej do parc. č. 294/3 vo vlastníctve žalobcu) do vlastníctva spracovaním, t.j. výstavbou uvedeného múru. Stavba kamenného múru vo svojej zasahujúcej časti do parcely č. 294/3 patriacej do výlučného vlastníctva žalobcu naďalej predstavuje v tejto zasahujúcej časti tzv. neoprávnenú stavbu, nakoľko bez ohľadu na to, či bola postavená v súlade s vtedy platnými stavebnými predpismi, nie je preukázané, že by právny predchodca žalovaného mal pre túto stavbu v jej zasahujúcej časti občianskoprávny titul - právo stavby v zmysle § 159 zák. č. 141/1950 Zb. Občianskeho zákonníka.

20. Pokiaľ sa žalobca v tomto konaní domáha odstránenia týchto neoprávnených stavieb zo svojich parciel, tento vzájomný vzťah súd prvej inštancie posudzoval podľa § 135c Občianskeho zákonníka, kedy súd nie je viazaný návrhom žalobcu. Pokiaľ dospeje k záveru, že žalobcom navrhnuté vyporiadanie nie je prijateľné, musí usporiadať vzájomné vzťahy iným spôsobom, z tohto zákonného ustanovenia vyplývajúcim.

21. Nakoľko v danom prípade bolo preukázané, že spomínané stavby stoja na pozemku žalobcu len z časti, ani v prípade súhlasu žalobcu neprichádzalo do úvahy upraviť vzájomné vzťahy prikázaním časti týchto stavieb za náhradu do vlastníctva žalobcovi. Preto pri posudzovaní spôsobu vyporiadania vzťahu medzi stranami sporu súd prvej inštancie sa zaoberal možnosťou odstránenia uvedených stavieb alebo prípadným zriadením vecného bremena za náhradu.

22. V prvom rade súd zameral pozornosť na to, k akému účelu bola tá-ktorá zo stavieb žalovaného zriadená a na jej charakter.

23. Ako predná brána, ktorej súčasťou je aj kovový stĺpik, ktorého odstránenia sa žalobca dožaduje, tak aj kamenný múr a oba priečne oplotenia majú charakter plotov, ktorými žalovaný buď oddeľuje svoj pozemok od verejného priestranstva (vstupná brána), prípadne od parcely žalobcu (časť kamenného múru) alebo slúži na vnútorné členenie pozemkov žalovaného z hľadiska spôsobu ich užívania na nehospodársku a hospodársku časť (zostávajúca prevažná časť kamenného múru, resp. oba priečne oplotenia v hospodárskej časti). V podstatne prevažnej miere uvedené stavby plnia tieto svoje funkcie výlučne len na parcelách patriacich do výlučného vlastníctva žalovaného. Navyše v prípade kovového stĺpika vstupnej brány by zásah v podobe jeho premiestnenia (jeho posunu) vyvolal celkový zásah do celej vstupnej brány, nakoľko by bolo potrebné rozmerovo upravovať aj krídla dverí uvedenej brány (minimálne jedno z nich). V prípade kamenného múra zase odstraňovanie jeho časti zasahujúcej do parcely žalobcu nie je možné bez likvidácie celého uvedeného kamenného múru. V prípade oboch poriečnych oplotení zase súd poukázal na vyjadrenie samotného žalobcu, podľa ktorého sa tento sám nechystá postaviť si nový plot oddeľujúci parcely strán sporu v súlade s aktuálne vedenou hranicou ich pozemkov, ale čaká na to, že mu ho postaví štát.

24. Berúc teda do úvahy účel vyššie uvedených stavieb, pri zohľadnení ich minimálneho zásahu do parciel žalobcu ako aj spomenutých špecifik, ktoré pri prípadnom odstraňovaní zásahov nimi vykonaných do parciel žalobcu sa objavujú (t.j. vyžiadanie si prestavby celej vstupnej brány pri prípadnom posune nosného stĺpika, nutnosť rozobratia celého kamenného múra pri odstraňovaní časti zasahujúcej do parcely žalobcu a napokon odstránenie oboch priečných oplotení bez toho, aby sa následne plot žalobcu oddeľujúci parcely strán sporu posunul už na novo vymedzenú hranicu) sa javí požiadavka na fyzické odstránenie týchto zásahov ako neprimerane tvrdý postup nápravy týchto zásahov.

25. Z hľadiska posudzovanej dobrej viery stavebníka pri výstavbe týchto vyššie uvedených stavieb možno podľa názoru súdu konštatovať, že pokiaľ ide o kamenný múr postavený ešte za čias právneho predchodcu žalovaného, v konaní nebolo zistené, že by k jeho výstavbe nebolo bývalo došlo v dobre viere právneho predchodcu žalovaného. V čase jeho realizácie ešte nebolo známe, že došlo k posunutiu hranice medzi parcelami žalobcu a žalovaného (resp. v tom čase ich právnych predchodcov) a tento poznatok vyšiel najavo až po vykonaní ROEP v Obci Studenec a bol potvrdený až následne v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 16C/47/2010, ktorým sa určilo výlučné vlastnícke právo žalobcu k parcelám č. 293/2, č. 293/3, č. 294/2 a č. 294/3, ktoré reprezentovali uvedený posun.

26. Pokiaľ ide o výstavbu priečných oplotení tieto žalovaný realizoval tak ako mal vedený plot samotný žalobca, takže aj v tomto prípade nie je možné hovoriť o zjavne vedenom úmysle žalovaného zasiahnuť do parcely žalobcu. V konaní tiež nebolo preukázané, že by bol samotný žalobca voči výstavbe týchto priečných oplotení žalovaným akýmkoľvek spôsobom zakročil.

27. V prípade kovového stĺpa vstupnej brány v čase jeho výstavby už medzi stranami sporu sa začali objavovať rozpory o posunutí hranice medzi ich pozemkami (ich spor o okap) a pokiaľ sa chcel žalovaný do budúca vyhnúť sporom, mal si vopred zabezpečiť súhlasný postoj žalobcu ako vlastníka susediacej nehnuteľnosti, ktorý by do budúca nebol spochybniteľný. Na druhej strane samotný žalobca okrem prípisu - podania evidenčné číslo: 148/2007 zo dňa 26.3.2007 na Obecnom úrade Studenec nepredložil žiaden iný dôkaz, ktorým by preukázal, akým iným spôsobom voči realizácii uvedenej stavby zakročil (t.j. či inicioval konanie na odstránenie uvedenej stavby na príslušnom stavebnom úrade) a to ešte pred tým, ako podal žalobcu v tomto sporovom konaní. Preto ani posúdenie kritéria dobrej viery stavebníka pri výstavbe týchto vyššie uvedených stavieb nehovorí v prospech ich odstránenia, a to najmä opäť pri zohľadnení celkového rozsahu nimi vykonaného zásahu. V konaní žalovaného ako stavebníka pri výstavbe týchto stavieb nebol preukázaný či už zjavný alebo aj prípadne skrytý úmysel realizáciou týchto stavieb žalobcu akokoľvek poškodiť.

28. Pokiaľ ide už o spomínaný rozsah zásahu do zastavaných pozemkov žalobcu vyššie uvedenými stavbami žalovaného, tento zásah je skutočne minimálny. V prípade kovového stĺpa vstupnej brány predstavuje uvedený zásah len 0,01 m², v prípade kamenného múra 1 m², kedy v prípade oboch týchto stavieb zároveň uvedené výmery zásahu zodpovedajú aj rozsahu do pozemkov žalobcu - parcely č. 293/2 v prípade stĺpika vstupnej brány a parcely č. 294/3 v prípade kamenného múru - nutného k užívaniu týchto samotných stavieb.

29. V prípade priečných oplotení pri zohľadnení, na akú rozlohu nemá žalobca zabezpečený prístup síce táto predstavuje výmeru 3 m², avšak pri týchto priečných oploteniach je potrebné brať na zreteľ, že k tejto celkovej ploche 3 m² nebránia prístupu k nej samotné priečne oplotenia, ako skôr nesprávne samotným žalobcom postavený plot, ktorého posun na správne vymedzenú hranicu tento nezrealizoval ani potom, čo vo veci bolo meritórne rozhodnuté o tom, ako správne táto hranica má byť vedená (t.j. po právoplatnosti rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 16C/47/2010-103 zo dňa 3.3.2014). Samotný žalobca sa vyjadril (viď pojednávanie konané dňa 30.5.2022 - výpoveď žalobcu, pojednávanie konané dňa 20.2.2024-vyjadrenie žalobcu k fotodokumentácii a následne jeho vyjadrenie v rámci záverečného prednesu), že on uvedený plot na novourčenú hranicu stavať nebude, a že mu ho má postaviť štát. Za takéhoto stavu veci tak uvedený zásah uvedenými priečnymi oploteniami predstavuje len samotné uvedené priečne oplotenia v rozsahu vymedzenom lomovými bodmi číslo 1-4 a 2-3 dielom 1 v Detaile „A“ Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257 zo dňa 12.7.2023, ktoré zároveň predstavuje aj rozsah nutného zásahu do pozemku žalobcu - parcely č. 294/2 - potrebného k užívaniu týmito stavbami. Z tohto pohľadu teda jednoznačne ani samotný rozsah zásahov do pozemkov žalobcu vrátane zohľadnenia skutočného rozsahu nutného k užívaniu týchto samotných stavieb žalovaným nehovorí v prospech odstraňovania týchto zásahov samotným odstraňovaním (búraním) zasahujúcich častí týchto stavieb.

30. Súd ďalej porovnal u žalovaného hospodársku stratu a inú stratu, ktorá by odstránením uvedených stavieb vznikla na jednej strane, so záujmom na ďalšom využití týchto stavieb na strane druhej a vo vzťahu k následnému hospodárskemu využitiu doposiaľ zastavaného pozemku tou-ktorou z týchto neoprávnených stavieb žalobcom. V tejto súvislosti súd bral do úvahy aj odvolacím súdom uvedený právny názor, podľa ktorého hospodársku stratu vzniknutú odstránením stavieb predstavujú nie len náklady na odstránenie takejto stavby, ale aj cena takejto stavby.

31. V prípade kovového stĺpika vstupnej brány táto hospodárska strata vo peňažnom vyčíslení by predstavovala sumu 560,30 eur, ktorá pozostáva jednak zo sumy 514,74 eur s DPH určenej znaleckým posudkom č. 3/2023, ktorú by bolo potrebné vynaložiť na odstránenie uvedeného stĺpika následne na zachovanie zvyšnej stavby (t.j. vyhlbení jamy na základ nového stĺpa a úprave brány zmenšením vstupnej kovovej brány), a jednak zo sumy 45,56 eur určenej znaleckým posudkom č. 127/2023 ako všeobecnej hodnoty tohto stĺpika.

32. Nie nezanedbateľnou ujmom, ktorá podľa súdu by žalovanému uvedeným posunom stĺpika vznikla je aj obmedzenie vstupu na pozemok žalovaného pre pracovné stroje kategórii vozidiel T4.2, C4.2, R, S, PS a PN, ktoré sú využiteľné na poľnohospodárske práce. Ako vyplynulo zo Znaleckého posudku č. 3/2023 posunom uvedeného stĺpika v súlade s požiadavkou žalobcu by prechodová šírka brány žalovaného medzi kovovými stĺpikmi bola 2910 mm, kým súčasná je 3290 m, a takto zúžený vstup by neumožnil prejazd vyššie uvedených vozidiel. Vzhľadom k tomu, že sa v záhradnej časti domu žalovaného chovajú domáce zvieratá a v letných mesiacoch podľa jeho vyjadrenia (pre znalkyňu - poznámka súdu) pestujú plodiny je pravdepodobné, že sa uvedené stroje môžu v danej časti pozemku, záhrady využívať, ale nebudú môcť prejsť vstupnou bránou. Iný prístup k záhradnej časti k danej nehnuteľnosti podľa znalkyne nie je.

33. Na druhej strane podľa Znaleckého posudku č. 3/2023 uvedený kovový stĺp zasahujúci toho času do parcely žalobcu nijako neovplyvňuje funkčnosť ani stabilitu príslušného objektu rodinného domu žalobcu, a taktiež je daná časť pozemku žalobcu z hľadiska stavebného nevyužiteľná. Samotný žalobca v prípade tohto zásahu pociťoval ujmu len v podobe zásahu do jeho vlastníckeho práva, ktorý je ako už súd vyššie uviedol rozmerovo zanedbateľný (0,01 m²). Uvedený priestor je pre žalobcu prakticky nejako bližšie nevyužiteľný, nakoľko sa jedná o priestor ako žalobca stále zdôrazňoval „pod okapom“.

34. Pokiaľ žalobca namietal, že v dôsledku takto umiestneného stĺpika nemôže robiť žiadne úpravy na svojom rodinnom dome, bližšie nezrejmil ani o aké úpravy by sa malo jednať. Zo zamerania znalkyne podľa jej Znaleckého posudku č. 3/2023 je zrejmé, že predmetný stĺpik je od fasády rodinného domu žalobcu vzdialený 22 cm (foto a str. 8 predmetného znaleckého posudku, resp. č.l. 198 súdneho spisu), a túto vzdialenosť súd nepovažoval za obmedzujúcu pre žalobcu vo vzťahu k prípadnej akejkoľvek úprave na jeho dome.

35. V prípade kamenného múra uvedená hospodárska strata v peňažnom vyčíslení by predstavovala sumu 1.340,19 eur, ktorá by pozostávala jednak zo sumy 1.161,23 eur s DPH určenej Znaleckým posudkom č. 3/2023, a ktorú by bolo potrebné vynaložiť na odstránenie celého kamenného múra, nakoľko tento je zrealizovaný z prekladaného kameňa, ktorého demontáž je realizovateľná len jeho postupným rozoberaním, a teda nie je možné zdemontovať len časť tohto kamenného múra (zasahujúceho do parcely žalobcu), pričom do ceny je zahrnuté aj následné osadenie stĺpikov nového plota do základu a osadenie oplotenie napr. z pletiva, a jednak zo sumy 178,96 eur určenej Znaleckým posudkom č. 127/2023 ako všeobecnej hodnoty tohto kamenného múra.

36. Aj v prípade tohto zásahu samotný žalobca za jemu spôsobenú ujmu udával zásah do jeho vlastníckeho práva, ktorý je ako súd uviedol rozmerovo zanedbateľný (1 m²). Pokiaľ žalobca argumentoval tiež tým, že mu uvedený múr poškodzuje jeho stavbu- hospodársku budovu na parcele č. 299 tým, že voda steká z tohto muriva do tejto stavby a na jeho pozemok č. 300, k tomuto súd poznamenal, že na odstránenie takýchto prípadne nežiadúcich susedských zásahov imisiami slúži postup upravený § 127 Občianskeho zákonníka a v žiadnom prípade nie je možné takýto zásah riešiť odstránením stavby. Navyše zo Znaleckého posudku č. 3/2023 vyplynulo, že žalobca v časti hospodárskych budov nemá vybudovanú vodorovnú hydroizoláciu, tak ako je to v prípade jeho rodinného domu, a práve v týchto častiach u neho dochádza k vlhnutiu základových múrov, kedy podľa znalkyne prejavom tohto vlhnutia je práve chýbajúca pôvodná hydroizolácia. Žalobca ani nezrejmil, ako mu uvedený kamenný múr bráni v realizácii dažďových žľabov a zvodov z jeho hospodárskej budovy, keďže výškovo je uvedený múr nižší než samotná strecha hospodárskej budovy (čo je evidentné z fotografií v Znaleckom posudku č. 3/2023).

37. V prípade oboch priečných oplotení spolu by uvedená hospodárska strata v peňažnom vyčíslení predstavovala sumu 272,85 eur, ktorá pozostáva jednak z dvoch súm po 132,32 eur s DPH určených Znaleckým posudkom č. 3/2023, ktoré by bolo potrebné vynaložiť ako náklady na zdemontovanie stĺpika,

rozobratie časti oplotenia, zabetónovanie nového stĺpika, skrátenia pletiva a osadenia na nový stĺpik pri každom z týchto dvoch priečných oplotení, a jednak zo sumy 8,21 eur určenej Znaleckým posudkom č. 127/2023 ako všeobecnej hodnoty tohto priečného oplotenia. V prípade tohto zásahu žalobca za jemu spôsobenú ujmu považoval skutočnosť, že svoj vlastný plot si musel posunúť do svojho pozemku. Na druhej strane sa však zároveň vyjadroval, že tento plot on sám stavať nebude a že mu ho musí postaviť štát. Poukázal aj na samotnú zmenšenú plochu užívania. K tomu súd opätovne ako už vyššie uviedol poukázal na to, že mu uvedené priečene oplotenia nebránia v samotnom posune jeho plota na toho času už novovymedzenú hranicu a tak prakticky užívať parcelu č. 294/2, takmer v jej plnej výmere 14 m² (teda s výnimkou zasahujúcich bodov priečného oplotenia). Je to samotný žalobca, kto odmieta postaviť nový plot na novourčenej hranici.

38. Zohľadňujúc aj tieto kritéria, a síce pri zohľadnení hospodárskej straty, prípadne aj inej straty, ktorá žalovanému pri odstraňovaní vyššie uvedených stavieb, prípadne len ich zasahujúcich častí hrozí, v porovnaní so samotnou ďalšou využiteľnosťou zasiahnutých parciel samotným žalobcom, sa samotné odstránenie uvedených stavieb, resp. ich častí súdu nejavilo ako účelné a primerané.

39. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že v danom prípade nie je možné usporiadať pomery strán sporu odstránením stavieb na náklady žalovaného. V danom prípade nie je možné ani prikázať uvedené zasahujúce stavby za náhradu do vlastníctva žalobcu ako vlastníka zasiahnutých pozemkov, preto pristúpil k ďalšiemu zákonom predvídanému spôsobu usporiadania týchto pomerov medzi stranami sporu, a to k zriadeniu vecného bremena.

40. Na základe uvedeného vychádzajúc z Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257 zo dňa 12.7.2023 vypracovaného Ing. Ladislavom Tichým, znalcom z Odboru: Geodézia a kartografia, Odvetvie: Geodézia a úradne overeného Okresným úradom Levoča, katastrálnym odborom dňa 11.8.2023 pod číslom: G1-244/23 súd zriadil v prospech stavieb - kovového stĺpa vstupnej brány, kamenného múra a oboch priečných oplotení vecné bremeno in rem spočívajúce v povinnosti žalobcu ako aj akéhokoľvek ďalšieho vlastníka, resp. spoluvlastníka pozemkov nachádzajúcich sa v katastrálnom území: D., Obec: Studenec, Okres: Levoča, zapísaných na Liste vlastníctva č. X a týmito stavbami dotknutými strieť stavbu a užívanie týchto stavieb, a to v nevyhnutnom rozsahu, ktorý v prípade zásahu kovovým stĺpom vstupnej brány do parcely pod parcelným číslom 293/2 je v rozsahu vymedzenom lomovými bodmi číslo 7,8,9,10 v Detaile „C“ Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257, v prípade zásahu kamenným múrom do parcely pod parcelným číslom 294/3 je v rozsahu vymedzenom lomovými bodmi číslo 2-452,5,6,172-3 dielom 2 o výmere 1 m² v Detaile „B“ Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257, a v prípade zásahu oboma priečnymi oploteniami do parcely pod parcelným číslom 294/2 je v rozsahu vymedzenom lomovými bodmi číslo 1-4 a 2-3 dielom 1 v Detaile „A“ Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257, nakoľko tento rozsah vychádzajúc z uvedeného geometrického plánu ako aj posudku č. 4/2023 súd považoval za nevyhnutne potrebný na užívanie týchto stavieb.

41. Zároveň vychádzajúc zo Znaleckého posudku č. 127/2023 súd žalovaného zaviazal povinnosťou zaplatiť žalobcovi jednorazovú náhradu za takto zriadené vecné bremeno k príslušným pozemkom spolu vo výške 155,00 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

42. Pokiaľ ide o tú časť žaloby žalobcu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému odstrániť navýšenie dvora žalovaného z parciel č. 293/2 a 293/3, po vykonanom doplnenom dokazovaní súd dospel k záveru, že je namieste aplikovať na tento vzťah ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a žalobu v tejto časti pre jej rozpor s dobrými mravmi zamietnuť.

43. Z vykonaného dokazovania podľa názoru súdu prvej inštancie predovšetkým nebolo sporné, že k navýšeniu parciel č. 293/2 a 293/3 činnosťou samotného žalovaného nedošlo. Ako vyplynulo zo zistení znalkyne F. C. D. z jej Znaleckého posudku č. 3/2023 žiadne zásahy navýšenia pozemku ako sú násypy zeminy alebo iného materiálu neboli zrealizované minimálne od doby po bezprostrednej realizácii rodinného domu žalovaného. To napokon potvrdil aj samotný žalobca vo svojej doplňujúcej výpovedi, kedy tvrdil, že ním uvedené navýšenie bolo realizované cca v 70. rokoch minulého storočia a to násypom z búraniska pôvodného domu žalovaného pričom ho vykonal ešte otec žalovaného ku múru rodinného domu ako aj hospodárskej budove žalobcu a odvtedy to tak je. Navyše podľa zistení uvedenej znalkyne celá uličná časť, kde sa rodinný dom žalobcu a žalovaného nachádza čo sa týka uličnej čiar, je v mierne svahovitom teréne, pričom domy sú postupne kaskádovite osadené.

44. Samotný žalobca sa dožaduje odstránenia ním tvrdeného navýšenia z dôvodu , že v jeho dôsledku podľa tvrdení žalobcu k nemu preteká voda a mokne mu murivo na hospodárskej budove. Zo zistení znalkyne ale vyplynulo, že v časti rodinného domu žalobcu, v ktorej je zrealizovaná vodorovná izolácia a ktorá je nad úrovňou terénu, žiadne vlhnutie tejto stavby zistené nebolo. Taktiež v danej časti rodinného domu sú zrealizované dažďové žľaby a zvody, ktoré odvádzajú dažďovú vodu mimo základov rodinného domu žalobcu. Naopak v časti hospodárskych budov vodorovná hydroizolácia absentuje a tiež absentujú dažďové žľaby a zvody, a práve v týchto častiach dochádza k vlhnutiu základových múrov. Z uvedených skutočností potom podľa znalkyne vyplýva, že prejavom vlhnutia je práve chýbajúca pôvodná hydroizolácia, resp. dodatočná (nopová fólia).

45. V danom prípade sa žaloba žalobcu v uvedenej časti skutočne javí ako šikanóznym spôsobom výkonu inak mu prináležiaceho práva, nakoľko odstránenia podľa ním uvedeného navýšenia pozemku sa dožaduje od žalovaného, ktorý preukázateľne takýto stav nespôsobil. Samotný žalobca uvádza, že tento stav mal spôsobiť ešte právny predchodca žalovaného. Navyše na šikanózne uplatnenie tohto práva poukazuje aj časová doba, ktorá uplynula od medzi samotným žalobcom uvádzaným momentom realizácie tohto navýšenia (70-té roky 20. storočia) a samotným momentom podania žaloby na odstránenie tohto zásahu (t.j. viac ako tridsať rokov po tomto navýšení).

46. Súd prvej inštancie uviedol, že postup, ktorý žalobca pri uplatňovaní svojho práva vyplývajúceho mu z § 126 Občianskeho zákonníka zvolil považuje za šikanóznym výkonom. Nápravu nežiaducich účinkov, ktorá podľa neho stav navýšenia na jeho parcelách č. 293/2 a 293/3 vyvoláva v jeho majetkovej sfére (ním tvrdené pretekávanie vody na jeho pozemok, či moknutie muriva na hospodárskej budove) je možné dosiahnuť aj inými spôsobmi než narušením celistvosti oboch parciel č. 293/2 a 293/3 po viac ako 50-tich rokoch, napr. v prípade hospodárskej budovy zrejme vykonaním vodorovnej hydroizolácie tak, ako si ju žalobca zrealizoval v prípade svojho rodinného domu, u ktorého podľa vykonaného (znaleckého) dokazovania žiadne moknutie zistené nebolo; samotné pretekávanie vody je možné riešiť zbudovaním dažďových žľabov a zvodov na odvádzanie dažďovej vody mimo základov stavby hospodárskej budovy tak, ako to opäť má žalobca riešené v prípade svojho rodinného domu.

47. Žalovaný stav navýšenia parciel č. 293/2 a 293/3 nespôsobil. Do stavu a charakteru uvedených parciel žiadnym spôsobom nezasiahol. Až do doby vykonania ROEP v obci a následne do právoplatnosti rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 16C/47/2010-103 zo dňa 3.3.2014 nemal vedomosť o tom, že uvedené parcely sú vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Samotný žalobca obdobie celých 30 rokov nepodnikol žiadne kroky smerujúce k náprave tohto ním v súčasnej dobe namietaného stavu. Podľa názoru súdu to všetko prispelo k tomu, že súd nemohol poskytnúť ochranu krokom, ktoré následne podnikol samotný žalobca, ale naopak bolo namieste ju poskytnúť žalovanému.

48. Na základe týchto úvah rozhodol tak, ako vyplýva z výrokov I. až IV. rozsudku a výrokom V. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

49. O trovách konania strán sporu rozhodol v zmysle § 255 ods. 1, 2, § 256 ods. 1, 2 a § 257 C.s.p. tak, že žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania.

50. Pôvodne predmetom konania bolo aj rozhodovanie o určení hranice medzi pôvodnými parcelami č. 298, č. 299 a č. 300 patriacimi žalobcovi a parcelami č. 293 a č. 294 patriacimi žalovanému, v ktorej časti konania bol žalobca úspešný v rozsahu 100 % (rozsudok sp.zn. 14C/104/2007-119), ako aj neskôr o určení výlučného vlastníctva žalobcu k parcelám č. 293/2, 293/3, 294/3 a č. 294/2, v ktorej časti rovnako tak bol žalobca úspešný v rozsahu 100 % (rozsudok sp.zn. 16C/47/2010-103).

51. Zároveň predmetom tohto sporového konania bolo rozhodovanie aj o tejto časti žaloby, v ktorej sa žalobca dožadoval uloženia povinnosti žalovanému odstrániť konáre stromov z hospodárskej budovy na parcele č. 299 a vo vzťahu ku ktorej pre túto časť žaloby bolo konanie právoplatne zastavené pre späťvzatie žaloby žalobcom (výrok I rozsudku sp.zn. 16C/34/2014-87), a tiež pôvodne predmetom tohto sporového konania bolo aj konanie o tej časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému odstrániť asfaltovú cestu s poklopom nachádzajúcou sa pred uvedenou bránou, ktorá sa nachádza pred parcelou č. 293/2, ďalej uloženie povinnosti odstrániť aj tretie priečne oplotenie, ktoré podľa tvrdenia žalobcu malo zasahovať do jeho parcely č. 294/2, príp. č. 300 a uloženie povinnosti

odstrániť navýšenie dvora žalovaného zo žalobcových parciel č. 293/1 a č. 298 a 299, kedy v tejto časti bola žaloba žalobcu zamietnutá (výrok VI. rozsudku sp.zn. 16C/34/2014-87).

52. Je teda zrejmé, že v tejto časti, v ktorej súd žalobu zamietol bol úspešný žalovaný, a teda žalovaný bol 100 % úspešný v zamietnutej časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal odstránenia asfaltovej cesty s poklopom nachádzajúcej sa pred parcelou č. 293/2, ďalej bol 100 % úspešný v zamietnutej časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti odstrániť tretie priečne oplotenie, tiež bol 100 % úspešný v zamietnutej časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti odstrániť navýšenie dvora žalovaného zo žalobcových parciel č. 293/1 a č. 298 a 299, a napokon bol 100 % úspešný bol aj v zamietnutej časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal odstránenia navýšenia na parcelách č. 293/2 a 293/3 (t.j. celkové 4 x 100 % úspešnosť).

53. V prípade časti žaloby, v ktorej sa žalobca dožadoval uloženia povinnosti žalovanému odstrániť konáre stromov z hospodárskej budovy na parcele č. 299 a vo vzťahu ku ktorej pre túto časť žaloby bolo konanie právoplatne zastavené pre späťvzatie žaloby žalobcom, podľa vyjadrenia žalobcu ten tak učinil preto, lebo sa predmetné konáre už nemali nachádzať na streche jeho hospodárskej budovy. Akým spôsobom, kedy a hlavne kým mali byť odstránené však nevedel a ani ničím nepreukázal. Samotný žalovaný s uvedeným späťvzatím žaloby súhlasil bez bližšieho vyjadrenia k týmto žalobcom tvrdným skutočnostiam.

54. V danej časti žaloby žalobca vzal žalobu späť, nakoľko podľa jeho tvrdení sa konáre už nemali nachádzať na streche jeho hospodárskej budovy. Bližšie však nerozvedol akým spôsobom mali byť tieto konáre odstránené a predovšetkým, či k ich odstráneniu pristúpil samotný žalovaný (t.j. teda že uvedený výsledok vyplynul zo samotného chovania odporcu (žalovaného), ktorý takto splnil žalobnú požiadavku navrhovateľa (žalobcu)). Vzhľadom na uvedené tak súd vyhodnotil, že zastavenie konania v tejto uvedenej časti procesne zaviniť žalobca, a teda úspešnou stranou sporu pre túto časť konania v rozsahu 100 % bol opäť žalovaný.

55. Pokiaľ ide o tie časti žaloby, ktoré sa týkali odstránenia zásahov do parciel žalobcu, ktoré mali byť uskutočnené prostredníctvom stavby kovového stĺpika vstupnej brány, kamenného múru a dvoch priečných oplotení, a vo vzťahu ku ktorým súd rozhodol o zriadení vecného bremena „in rem“ za odplatu, k týmto súd uviedol, že pokiaľ rozhoduje o žalobe podľa ust. § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka a rozhodne v zmysle ust. § 135c ods. 2, príp. ods. 3 Občianskeho zákonníka a teda žalobu nezamietne, nemožno považovať žalobcu za neúspešnú sporovú stranu, a to len z dôvodu, že sa žalobou nedomáhal práve spôsobu usporiadania vzájomných pomerov medzi vlastníkom stavby a vlastníkom pozemku, ktorý zvolil súd vo svojom rozhodnutí. Žalobcu by bolo možné považovať za v spore neúspešnú stranu, ak by bola žaloba ako taká súdom zamietnutá ako nedôvodná.

56. Žalobca nie je povinný v žalobe podľa ust. § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka vymedziť v petite žaloby stavbu, ktorú žiada odstrániť tak, že táto neoprávnená stavba bude označená v pripojenom geometrickom pláne, ale postačuje, ak je neoprávnená stavba identifikovaná iným spôsobom, nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, akej stavby sa žaloba týka. Je potrebné si uvedomiť, že podstatou žaloby podľa ust. § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka je návrh vlastníka pozemku zastavaného neoprávnenou stavbou, aby bola táto neoprávnená stavba odstránená. Úspech žalobcu v spore tak nie je limitovaný rozsahom plochy z pozemku vo vlastníctve žalobcu zastavanej neoprávnenou stavbou z celkovej plochy tohto pozemku, ale práve tým, že žalobca preukáže, že na pozemku v jeho vlastníctve sa nachádza stavba žalovaného, ktorá je neoprávnená (porovnaj bod 14 odôvodnenia Uznesenia Krajský súd Žilina sp.zn. 6Co/133/2020 zo dňa 30. 10. 2020). Za takto právne posúdeného stavu veci možno teda konštatovať, že žalobca bol 100 % úspešný vo všetkých troch tých častiach svojej žaloby, ktorými žiadal upraviť vzťah zásahov neoprávnenej stavby do jeho parciel vykonaných stavbami, a to kovovým stĺpikom vstupnej brány (výrok I. rozsudku), kamenným múrom (výrok II. rozsudku) a dvoma priečnymi oploteniami (výrok III. rozsudku), (t.j. celkové 3 x 100 % úspešnosť).

57. Pri následnom zhodnotení všetkých vyššie uvedených hodnotených pomerov úspechov strán sporu v tomto konaní (t.j. 100 % žalobcova úspešnosť pri : 1. určení hranice medzi pôvodnými parcelami, 2. určení výlučného vlastníctva žalobcu k parcelám č. 293/2, 293/3, 294/3 a č. 294/2, 3. potvrdení zásahu neoprávnenou stavbou - kovovým stĺpikom vstupnej brány, 4. potvrdení zásahu neoprávnenou stavbou - kamenným múrom a 5. potvrdení zásahu neoprávnenou stavbou - dvoma priečnymi oploteniami, t.j. 5x

100 % úspešnosť - naproti tomu – 100 % žalovaného úspešnosť: 1. v časti odstránenia asfaltovej cesty, 2. v časti odstránenia tretieho priečného oplotenia, 3. v časti odstránenia navýšenia dvora žalovaného zo žalobcových parciel č. 293/1 a č 298 a 299, 4. v časti odstránenia navýšenia na parcelách č. 293/2 a 293/3 a 5. v časti týkajúcej sa zastavenia konania o odstránenie konárov, t.j. 5x 100 % úspešnosť), tak súd dospel k záveru, že každá zo strán sporu mala vo veci úspech len čiastočný, pričom pomer úspechu každej z nich bol v zásade rovnaký, a preto bolo namieste rozhodnúť podľa § 255 ods. 2 C.s.p. tak, že žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo.

58. Konkrétne v tomto spore súd vychádzal z toho, že predmetom tohto sporového konania bol pôvodne spor o hraničnú čiaru medzi pozemkami strán sporu, ktorý neskôr bol po úprave žaloby žalobcom vedený ako spor o určenie vlastníckeho práva k novovytvoreným parcelám, pričom po zápise výlučného vlastníctva žalobcu k týmto parcelám následne boli preukázané aj zásahy žalovaného do týchto parciel smerujúce k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu k nim.

59. Vyššie uvedený spor o hraničnú čiaru vyplynul z nesprávne vykonanej obnovy katastrálneho operátu novým mapovaním uskutočnenej v rokoch 2000-2002 štátom prostredníctvom Katastrálneho úradu Prešov - Správa katastra Levoča, kedy spoločné hranice medzi parcelami strán sporu boli posunuté, čo napokon vyplynulo v spore aj z vykonaného dokazovania súdnoznaleckým zameraním. Tento stav tak spôsobil štát nedôsledným vykonaním príslušnej obnovy katastrálneho operátu. Tieto skutočnosti jednoznačne je potrebné pričítať na vrub štátnych orgánov, a nie niektorej zo strán sporu. V tejto súvislosti súd poukázal aj na samotné správanie sa žalovaného, pokiaľ šlo o určenie priebehu hranice, resp. určenie výlučného vlastníckeho práva žalobcu k novourčeným parcelám (ktorých vytvorenie reflektovalo na novourčenú hranicu medzi pozemkami strán sporu), ktorý v tejto časti sporu sa zásadne nebránil zosúladeniu právneho stavu so stavom faktickým a tento aj bezvýhradne akceptoval (nepodal v tejto časti rozhodnutia súdu odvolanie), pričom iný spôsob nápravy takéhoto vadného stavu veci než súdnym sporom v predmetnej časti ani nebol možný.

60. Na druhej strane je možné žalobcovi vytknúť vedenie súdneho sporu voči žalovanému v tej časti týkajúcej sa odstránenia zásahov do jeho parciel, ktoré sa týkali činností, ktoré nevykonal samotný žalovaný, ale ešte jeho právny predchodcovia, a to ešte v značnej dobe pred tým, ako zo strany žalobcu bol vôbec vyvolaný uvedený spor. Týka sa to požiadavky na odstránenie zásahu vykonaného kamenným múrom, ktorý na uvedenom mieste stál od roku 1957, teda prakticky viac ako 50. rokov a na zbudovaní ktorého sa žalovaný žiadnym spôsobom nepodieľal, a tiež požiadavky na odstránenie navýšenia pozemkov (u ktorého skrz aplikáciu § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalobca ani nebol úspešný), ktoré rovnako nebolo vykonané žalovaným a ku ktorým malo dôjsť ešte v 70-tých rokoch 20. storočia, teda pred viac ako tridsiatimi rokmi pred podaním samotnej žaloby. V tomto smere je možné vytknúť žalobcovi, že tieto záležitosti začal riešiť až po tak dlhom časovom odstupe a vo vzťahu žalovanému ako osobe, ktorá nemala žiaden podiel na ich vzniku.

61. Súd preto tieto okolnosti vyhodnotil ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nie je na mieste priznať náhradu trov konania niektorej zo strán sporu.

62. V konaní vznikli trovy štátu, ktoré neboli kryté preddavkami sporových strán a ktoré spočívali v úhradách znalečného priznaného znalci F. J. K., a to za vypracovanie Znaleckého posudku č. 2/2012 (spis sp.zn. 16C/47/2010) uznesením sp.zn. 16C/47/2010-42 zo dňa 1.3.2012 v sume 259,02 eur, za účasť na pojednávaní v konaní sp.zn. 16C/47/2010 dňa 3.3.2014 uznesením sp.zn. 16C/47/2010-100 zo dňa 21.3.2014 v sume 26,58 eur, za vypracovanie Znaleckého posudku č. 11/2019 uznesením sp.zn. 16C/34/2014-72 zo dňa 10.12.2019 v sume 680,32 eur, a za vypracovanie Znaleckého posudku č. 4/2023 a Geometrického plánu číslo 16C/34/2014-257 uznesením sp.zn. 16C/34/2014-291 zo dňa 18.8.2023 v sume 661,88 eur, ako aj v úhradách znalečného priznaného znalkyňi F. C. D. za vypracovanie Znaleckého posudku č. 3/2023 uznesením sp.zn. 16C/34/2014-234 zo dňa 6.3.2023 v sume 562,40 eur a v úhradách znalečného priznaného znalci F. L. M. za vypracovanie Znaleckého posudku č. 127/2023 uznesením sp.zn. 16C/34/2014-345 zo dňa 23.1.2023 v sume 7,00 eur.

63. Nakoľko spor o hraničnú čiaru vyplynul z nesprávne vykonanej obnovy katastrálneho operátu novým mapovaním štátom cestou katastrálneho úradu a tento stav spôsobil štát nedôsledným vykonaním príslušnej obnovy katastrálneho operátu, štátu nepriznal nárok na náhradu trov voči žiadnej zo strán sporu.

64. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, podľa jeho obsahu z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie v znení ním navrhnutom. V odvolaní uviedol, že v konaní bolo preukázané, že kovový stĺp bol postavený úmyselne – bez vedomia žalobcu a bez jeho písomného súhlasu zo strany žalovaného a tento nie je možné ani zapísať na príslušné LV do parc. č. 298. Dom žalovaného bol postavený na základe stavebného povolenia s dostatočne širokým dvorom, nie je ho možné zapísať ani do parc. č. 298, na ktorej stojí. Preto navrhol zrušiť vecné bremeno vo vzťahu k tomuto kovovému stĺpu brány. Pokiaľ ide o vecné bremeno zriadené výrokom II. rozsudku súdu prvej inštancie, toto navrhol tiež zrušiť. V súvislosti s parc. č. 294/3 poukázal na Znalecký posudok č. 3/2023 F. D. (str. 9), pričom horné dva fotografické závery potvrdzujú správnosť toho, že zásah zo strany žalovaného vážne poškodzuje stavbu, resp. hospodársku budovu, keďže sa tam nedá dať ani odkvapový žľab (Znalecký posudok č. 20/2009). Pokiaľ ide o výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie, tiež navrhol zrušiť vecné bremeno, nakoľko toto nie je možné zriadiť s poukazom na Znalecký posudok č. 127/2023 F. M. (str. 19 bod 5), keď zásah zo strany žalovaného vytvára závalu na nehnuteľnosti - parc. č. 293/2 a parc. č. 294/3 a znižuje jej hodnotu. Pokiaľ ide o trovy konania, navrhol súdu, aby prihliadol na to, že sám súd zabezpečil znalcov, ktorí po právnej stránke sa prikláňali k názoru žalobcu.

65. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p., z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené.

66. Rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch, okrem výroku V., ktorým bolo žalobe vyhovie vecne správny, preto ho odvolací v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

67. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 28.5.2025 o 9.30 hod. v pojednávacej miestnosti č.dv. 210/II. posch., pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach dňa 22.5.2025 v zmysle ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

68. Žalobca namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p., teda že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

69. Odvolací súd po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie je naplnené.

70. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Rozsudok nie je ani nepreskúmateľný, keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p., keď jeho odôvodnenie dáva odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá štruktúre odôvodnenia tak, ako má na mysli ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

71. Správne, podrobne a presvedčivé sú aj dôvody rozsudky, s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

72. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie dáva odpovede na všetky argumenty uvádzané žalobcom v odvolaní. Žalobca pritom uvádza skutočnosti, ktoré už boli uvedené pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite, podrobne a správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci, preto odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

73. Podstatou danej veci bol stret dvoch vlastníckych práv strán sporu k rôznym stavbám a pozemkom, pričom žalobca sa touto žalobou vo vzťahu k žalovanému domáhal uloženia povinnosti odstrániť ním popísané výsledky stavebných činností zo svojich parciel. Súd prvej inštancie správne po ustálení, že na pozemku žalobcu žalovaný postavil stavby, ktoré majú trvalý charakter a ktoré sú nehnuteľnosťami

v zmysle § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka na daný prípad aplikoval ust. § 135c Občianskeho zákonníka a po vykonanom dokazovaní uzavrel, že v danom prípade je namieste usporiadať pomery strán sporu zriadením vecného bremena za náhradu. V tomto smere odvolací súd poukazuje na veľmi podrobné a presvedčivé odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa plne stotožňuje.

74. Súd prvej inštancie sa správne vypořiadal aj s tvrdením žalobcu o tom, že kovový stĺp, ktorý je súčasťou brány a odstránenia ktorého sa v konaní vo vzťahu k žalovanému domáhal, je potrebné považovať za neoprávnenú stavbu, pričom v takom prípade nie je rozhodujúce, či žalovaný ako stavebník realizoval túto stavbu v dobrej či zlej viere, resp. či sa tak stalo úmyselne a bez písomného súhlasu žalobcu. Úvahy žalobcu uvedené v odvolaní, a teda že dom žalovaného bol postavený na základe stavebného povolenia s dostatočne širokým dvorom je potrebné z hľadiska rozhodovania o veci považovať za irelevantné, keďže v danej veci bolo nepochybne preukázané, že umiestnením kovového stĺpa vstupnej brány žalovaný zasiahol do vlastníckeho práva žalobcu.

75. Súd prvej inštancie sa vypořiadal aj s tvrdením žalobcu o tom, že zásah zo strany žalovaného by mal vážne poškodzovať jeho stavbu, resp. hospodársku budovu, keďže sa tam nedá dať odkvapový žľab. V bode 146 rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca v konaní neozrejmil, ako mu kamenný múr bráni v realizácii dažďových žľabov a zvodov z jeho hospodárskej budovy, keďže výškovo je uvedený múr nižší než samotná strecha hospodárskej budovy, čo je evidentné z fotografií obsiahnutých v Znaleckom posudku č. 3/2023. Pokiaľ ide o Znalecký posudok č. 20/2009 (č.l. 70 sp.zn. 14C/104/07) tento bol zameraný na určenie hraničnej čiary medzi predmetnými parcelami.

76. K námietke žalobcu, že nie je ochotný uhrádzať trovy štátu vzniknuté v súvislosti s vyhotovením znaleckých posudkov je potrebné uviesť, že žalobca nebol zaviazaný rozsudkom súdu prvej inštancie tieto trovy štátu znášať.

77. Zo všetkých týchto dôvodov odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil rozsudok v jeho napadnutých výrokoch vrátane výroku o trovách konania ako vecne správny.

78. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnému žalovanému priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi.

79. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).